

אירית סלע גבורי

מתחת לעץ הערבה הבוכייה

לקט סיפורים

אירית סלע גבורי

מתחת לעץ הערבה הבוכייה

לקט סיפורים

הוצאת פיוטית

תשפ"א 2020 - 2021

Irit Sella Gibori

Under The Weeping Willow Tree

עורכת : שושנה ויג

עימוד ועיצוב : משה ויג

ציור הכריכה : אירית סלע גבורי

כל הזכויות שמורות למחברת © 2020

ליצירת קשר :

iritsofi@gmail.com:

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, לאחסן במאגר מידע ו/או להעביר אינטרנט ספר זה או כל חלק ממנו בכל אופן דרך או שיטה, בדפוס, בצילום, בהקלטה או בהעתקה:מכאנית, אלקטרונית או דיגיטאלית.שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלולבספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מאת המחברת או מאת בא כוחה.

WWW.PYUTIT.COM

מסת"ב 978-965-7598-88-7 ISBN

נדפס בישראל 2021-2020

למיכלי,

אשר בלכתה ציוותה לי חיי נתינה

תוכן העניינים

9	אשת המדבר
10	בת הרב
12	ירושה א'
14	מכתב בעילום שם
15	הסוד
16	ולא ידעתי מה יילד יום
21	השחקנית
22	הקולות מהוואדי
24	לעמוד על הראש
26	מפגש על המזח "אהבה או חלום"
28	דליילה
30	ירושה ב'
32	פיסות נייר
39	חברתי אלונה
40	המטפחת של אבא
43	סיפורה של ילדה

אשת המדבר

בוקר צונן במדבר. היא התעוררה אל מלאכת היום הקשה הנמשכת אל הלילה עת תחלוק את יצועה עם הגבר שלה. היא מקרבת את חבילות החציר אל הגמלים, אחר כך לחמורים, עוצרת ומסתכלת בקשרים האוחזים ברגליים האחוריות של הנאקות. למנוע התרחקותן מהאוהל, הישארותן תסמל את הבית לזכרים שלא יתפזרו ויאבדו.

לוקחת את כלי המים. אחד מניחה על ראשה והשני בידה ושמה פעמיה אל באר המים, שמעבר לגבעות. על הגבעה האחרונה עומדת ומסתכלת אל קבוצת האוהלים המרוחקת שהיו ביתה. מסתובבת ויורדת אל הבור. רק כלי המים הריקים נשארים כעדים אלמים.

בת הרב

הרב הזקן עמד מול החלון, כמו בכל בוקר מאז שחזרו אל הכפר. הוא עוטה את טליתו, עומד כפוף, מתנדנד וממלמל בקול בוכה: "איך אוכל לעצום את עיניי, ולא הקמנו מניין, ולא התפללנו לעילוי נשמתם של אחינו ואחיותינו שאבדו בידי המרצחים. ערב ראש השנה החדשה מתקרב, והריסות בית הכנסת השרוף זועקות למרומים.

כל דמות שהתקרבה בשביל המוביל אל הכפר עוררה אותו להרים צעקה: "יהודי הוא, חנה'לה? יהודי הוא? עשירי למניין?" "לא", הייתה עונה, "לא אבא", ובשקט הייתה מוסיפה – "אינן יהודים יותר. מי נשאר? רק אלה שהמרצחים, יימח שמם, נזקקו להם, בעלי התפקידים..."

הלילה ירד, והרב הזקן מסרב להיכנס למיטה לשנת לילה, הוא ממשיך להישען על אדן החלון, ועיניו נשואות אל הדרך המוארת בעששיות.

לפנות בוקר גוברת עליו העייפות, והוא נרדם כשראשו נשען על הקיר חנה'לה מכסה אותו בשמיכה ומתכוננת בו בתוגה.

היום כמעט חלף, השמש עמדה כבר לשקוע, אורה מרצד על חורבות בית הכנסת, ולרגע שוב כאילו אחזה בו האש. והרב, הבוהה בחלון, מזדקף לרגע, צועק צעקה גדולה. הוא יוצא מהבית וצועק: "יהודי, יהודי!" הוא רץ, מדדה, וצועק: "יהודים, יש מניין!", גברים יוצאים

וממהרים אחריו. הם פונים אל חורבות בית הכנסת, שם עומדת דמות מכוסה בשמיכה. הדמות נעה על מקומה קדימה ואחורה, מתפללת חרישית.

“ יתגדל ויתקדש”, מרים הרב את קולו, וכולם ממהרים ומחרים אחריו, “יתגדל ויתקדש שמייה רבא...”

הרב חוזר לחדרו כשעל פניו נסוך חיוך של רוגע.

אל הבית חומקת דמות ושמיכה בידה, היא ממהרת להניח אותה בפינת החדר: “שב אבא ואכין לך כוס תה חם”.

היא מביטה אל פמוטי השבת שעל השידה וממלמלת לעצמה: “סליחה, הייתי מוכרחה...”

מאזניים, כרך צ', גיליון 1, פברואר 2016, עמ' 18, עורך ד"ר משה גרנות

ירושה א'

”תגיעי דחוף לחתום, חייבים לגמור עם זה!”

האימייל הדחוף הזה הגיע אליי אמש מעורך הדין, המוציא לפועל את הצוואה של אבא. שני אחיי הגדולים לוחצים. הם מנצלים את מותו של אבינו כדי להוציא לפועל תוכנית, שמחכה כבר כעשור לפינוי השכונה המערבית. לאבינו היה לב רחמן ולמרות שהפינוי יכניס לנו הרבה כסף, הוא ריחם על הזקנים הגרים בבתים הקטנים מיום היוולדם, והוא לא הסכים לתת את ההוראה: ”לפנות...” כל עוד אחד מהם חי.

יצאתי מבית הנתיבות תפסתי מונית ויצאתי לעיר לצד המערבי. נזכרת תוך כדי הנסיעה בסיורים שלקח אותי אבא איתו, כשיצא לבדוק מה קורה בחלקה של העיר שהייתה שייכת לו. הוא ירש אותה מאביו. החברה של סבא בנתה את הבתים לנוחות העובדים באזור המסחרי הסמוך. במיוחד אני זוכרת את עץ הרימון אצל גברת ברן, שבעלה היה עוזר של סבא, והם גרו בבית קטן עם רעפים אדומים וארובה שבחורף יצא ממנה עשן ובמטבח עמד תמיד מרק מהביל וטעים.

באחד הביקורים קיבלה אותנו גברת ברן. הושיטה לי יד וליוותה אותי לחצר האחורית. שם פרח לו עץ ועליו כדורים שמנים ואדומים. הושיטה יד ומשכה את אחד מהכדורים האדומים. נכנסה איתי למטבח, הכינה קערה עמוקה גדולה. חתכה את הכדור באמצע והחלה להכות עליו במרית מעץ.

נדהמת עמדתי והסתכלתי בכדורים האדומים הקטנים שנפלו אל תוך הקערה אחר העבירה מנה לקערה קטנה. בזקה מעט סוכר והגישה לי. לרגע לא ידעתי היכן אני נמצאת. ביקשתי מהנהג שיעצור ויחכה לי, והתחלתי ללכת ברחוב, כשאני מנסה לזהות את האזור כפי שהכרתי מהסיורים ההם עם אבא. אבל שום זכר, בתים אפורים גגות חסרי רעפים, גינות לא מטופלות, עזובה בכל מקום, כמעט והסתובבתי. לפתע ראיתי את גג הרעפים שהיו פעם אדומים והארובה המוכרת. על דלת השער תיבת דואר שידעה ימים יפים יותר והשם " משפחת ברן".

דמות רזה וצולעת יצאה מדלת הבית והלכה לכוון החצר האחורית. חיכיתי מספר דקות וראיתי אותה חוזרת וכדור אדום בידה. האחיזה שלה בכדור האדום הייתה כל כך מוכרת. חזרתי למונית ואמרתי לנהג: לבית הנתיבות.

החלפתי את כרטיס הטיסה בדרך בחזרה מלמלתי לעצמי "הזמן עוד לא הגיע, נכון, אבא?"

מכתב בעילום שם

שלום לך, את מהרכבת בארץ זרה, סליחה

סליחה, שבהיתי בך כל זמן הנסיעה. שאפתי את עשן הסיגריה שנשפת, הקשבתי לקול נשימתך כשנרדמת, עקבתי אחר שפתותייך הנעות כשקראת בספרך. כשהנחת אותו על הספסל לידך ראיתי את תמונתך ליד שם המחברת. כשנגסת בעדינות בתפוח קנאתי. כן, לקנא בתפוח נאכל...

הכרטיסן נכנס לתא ואת חייכת אליו. החלפת עימו מספר מילים בשפתכם.

קולך המלטף וחיוכך סחררו את ראשי. חולשה תקפה אותי. קמתי למסדרון הקרון לנשום דרך החלון הפתוח. הרכבת האטה ועצרה למספר דקות בתחנה. המשכתי להסתכל מבעד לחלון וכשהרכבת האיצה שוב. חזרתי לתא שלנו, שהיה עכשיו ריק. ייאוש אחז בי.

הנחתי ראשי על המסעד וחשתי כאילו איבדתי נשמה קרובה. דמעה זלגה לי על הלחי, ואני לא מיהרתי לנגבה. טלטולי הרכבת והחולשה הרדימו אותי.

כשהתעוררתי היא ישבה מולי, כשהבחינה שהתעוררתי חייכה והושיטה לי סוכרייה, שהביאה מקרון המזנון. לשם יצאה כשהרכבת עצרה בתחנה. הושטתי את ידי ולקחתי את הסוכרייה, כשאני ממלמלת בשפתיי 'תודה'. את הסוכרייה הנהדרת אכלתי. את הנייר שציפה אותה שמרתי למזכרת בקופסת המזכרות שלי, שנאספות מהאהבות שלי.

הסוד

הרוכל שעבר בין הדירות בעיר הישנה

הלך שקט וכפוף. על גבו השק הקטן הישן. למי שפתח לקראתו את הדלת, הוא שלף את מרכולתו המזדמנת: קוביות סוכר למציצה עם התה, סברסים שהוא הוריד מהם את הקוצים, קנה סוכר, קיינס מקולף שאהבנו למצוץ ולנטוף. פעם היו לו אפרוחים מצייצים.

יום אחד ישבה בפתח ביתה זאת ששותקת נורא. היא התחממה בקרן שמש של חסד. בבתים אמרו עליה שהיא 'מִשֶּׁם' מהשואה, שואה איזו מילה איומה.

הרוכל הזקן עצר לידה, ולחש לה משהו באוזן, והיא חייכה. הוא הוריד את השק. תקע בו את ראשו. פשפש, פשפש והוציא ממנו פרח אדום, שעליו מרוטים. הוא הגיש לה את הפרח. היא הריחה אותו ופניה בהקו משמחה. שוב לחש לה משהו על אוזנה, והסתובב עם השק על גבו והלך. מספרים שקרן השמש לא חדלה עוד עת ארוכה להאיר, והיא הריחה את הפרח שוב ושוב ושוב...חייכה

ולא ידעתי מה יילד יום

על הספסל בצד בקצה השדרה הוא התכרבל, עטוף בשקי מלט ריקים, שהשאירו הפועלים מהבניין הסמוך. לפנות בוקר כבר חשים את הצינה. נו, החגים בדרך. באחד העיתונים שמחממים את כפות רגליו ראה שבאיזשהו מקום פרח חצב.

כשהסתובב מתוך השינה העמוקה שתפס מדי פעם, נפלט ענן של אבקת מלט, והוא הגיב לה בהתעטשויות חזקות. אפצ'ים כמו שהיו אומרים בבית לפני הרבה שנים.

בבית הקפה הסמוך קפה בשם: "שום מקום" התקבצו אנשים. מהחריץ בעיניו ה'עצומות' ראה שהרוב נשים, ועכשיו הוא שמע קול אישה קורא דבר מה בהטעמה. 'שירה?' מלמל לעצמו קם והתגנב עד מתחת למרפסת החיצונית הקטנה. כן, מחיאות כפיים, וקול אחר עכשיו קורא גם הוא בהטעמה רבה. הפעם קולו של גבר, בחור צעיר. זה עם השיער הארוך השחור. ניסה לנחש. הוא ראה אותו נכנס עם בחורה מקורזלת שמצחקת.

שוב מחיאות כפיים ונגינת סקסופון פורצת מהמרפסת והחלונות. הקשיב רוב קשב, וניסה להחליט אם זה ג'ז או משהו אחר. רך ובוכה או יותר מדויק - מייבב? כל כך שקוע היה בלנחש עד שלא שם לב לבחורה שהתקרבה אליו. עכשיו היא נעמדה מולו – הצחקנית. הושיטה לו יד.

"אני אלמוג!" אמרה "ואתה?" מיהר לנקות את ידו במכנס המלוכלך, והושיט לה אותה בהיסוס, כשהוא לוחש: "גבי, גבריאל, אבל גבי זה בסדר,"

”מה, מעניין אותך מה קורה בפנים?” היא שאלה: ”השירים או הנגינה?”

”לא אני מצטער לא רציתי להפריע הנה אני הולך,”

”לא, רגע, עצור!” קראה אחריו והושיטה יד לעוצרו. ”אתה רוצה להיכנס? להקשיב, אולי להשתתף?”

”אני לא יכול.” מיהר לענות, ”אני, אני מלוכלך.” היא צחקה שוב, ומשכה אותו אחריה אל תוך בית הקפה. הבחורה ממיקודם סיימה לקרוא עוד שיר, ותוך כדי מחיאות הכפיים הם נכנסו. ”תכירו את גבי, גבריא. הוא השכן מהספסל, ונראה לי שהוא חובב שירה.” כל המבטים הופנו אליו והוא הרגיש שרצונו לברוח. רצה לברוח בחזרה החוצה לספסל הבטוח שלו.

אחד הבחורים התקרב אליו: ”אני אבנר הסקסופוניסט שזייף מיקודם, אז מה תשמיע לנו?” גבי הכניס את ידו לכיס מכנסיו והוציא פנקס צהוב קטן ומקומט פתח את העמוד הראשון וקרא בקול חלש, שהתגבר ככל שהמילים מיהרו לצאת אל החלל. רדפו והתחברו מילה מילה למשפט אחד ארוך ופוצע:

אל

תשלפו

הסכין

מולי

אל

תניחו

את
האצבע
על
הדק
האקדח
כשאכנס
לביתכם
באישון
לילה
לא
אגע
בנפשותיכם
עליהן
כבר
ויתרתי
מזמן
רק
פרוסת
לחם

אחת

אני

רוצה

וכוס

חלב

כדי

להמשיך

להתקיים

כדי

לא

להפסיק

לחיות

לא

לפנות

את

מקומי

על

הספסל

להלום הקרב

הבא

בתור...

סיים לקרוא. נשמעו קולות התייפחות ומשיכת אף. הוא החזיר את הפנקס לכיס, ופנה לצאת. זוגות ידיים הופנו אליו מחזיקות לחם, עוגה, פיתה או בקבוק קולה שזה עתה נפתח. גבי חייך לקח את הפיתה ובקבוק הקולה, ויצא חזרה אל הפינה שלו.

בעיתון יום ראשון נכתב "הומלס קפץ מקומה חמישית של בניין בבנייה".

השחקנית

היא יצאה מהתיאטרון מיציאת האמנים. גשם קיבל את פניה. ביד החזיקה זר פרחים גדול. התקדמה ברחוב החשוך והרטוב. קולות הגשם הדופק על גגות המכוניות, נשמע כמו הדהוד חיוור של מחיאות כפיים, שזכתה להם בתום ההצגה. שוב ושוב הקהל קרא לה לצאת ולהשתחוות. עכשיו היא ברחוב בלילה גשום, הזר הכביד עליה והיא הניחה אותו ליד עגלת ההומלסית הבלונדינית, שישנה על הספסל מכוסה בניילונים. מחר ההיא תעשה מהם זרים קטנים ותמכור אותם בעשרים שקלים לזר. המשיכה ללכת מחייכת. נו, לפחות מישהי תהנה מימנו.

הקולות מהוואדי

קולות חיה פצועה מכיוון הוואדי לא חדלו. המפקד הודיע לי חד משמעית שאם ארד לוואדי לברר פשר הקולות, הוא לא יהסס לעצור אותי אם אחזור בחיים.

ניגשתי למרפאה. לקחתי תיק עזרה ראשונה הכולל ערכת לידה. הורדתי את דרגות הקצונה, את סמל השרות המצטיין ויצאתי מהדלת האחורית ישר אל הסבך שבקצה הוואדי.

לילה של כוכבים ואני מנווטת את דרכי אל הקולות ההולכים ונחלשים שם למטה, ושוב צעקה מפלחת את השקט ואני בטוחה שקול הצעקה הוא קול אישה וממהרת לכיוון. הירח יצא מאחורי ענן ואני ראיתי אותה שוכבת שם, מתפתלת מכאבים ולא רחוק ממנה גבר צעיר וילד קטן בוהים בה, חסרי אונים. כשהבחינו בי מתקרבת עם תיק עזרה ראשונה, גאו שניהם בבכי. ניגשתי אל האישה אשר בכוחותיה האחרונים הושיטה שתי ידיים אליי בתחינה. מיד פרשתי את הציוד וסימנתי לגבר לגשת אליי ולתמוך באישה הכורעת ללדת. הדלקתי את פנס הראש שלי. בבדיקה ראשונית הבנתי, שהלידה עומדת כבר להתרחש. בערבית הדלה שלי הדרכת אותה. ואכן תוך מספר דקות קטנות התרחשה הלידה ותינוקת מתוקה החליקה אל ידיי. ביצעתי את קבלת הלידה במלואה כאילו אני נמצאת לא פחות מאשר בחדר לידה מסודר. קול התינוקת הבוכה החליף את זעקת היולדת והתפשט בוואדי. סיימתי את כל התהליך עד תומו. כיסיתי את היולדת והתינוקת הקטנה בסדין מחמם, ומיד שמעתי קולות מאחוריי.

שני נושאי אלונקה ושלושה חבר'ה חמושים הגיחו מהשיחים, כשאחד פולט לעברי: "המפקד שלח אותנו..."

עלינו במעלה הוואדי. הירח חזר והסתתר מעבר ענן. כשהגענו למעלה חיכה אמבולנס צבאי, שאסף את היולדת ומשפחתה. כשנסע האמבולנס הסתובבתי וראיתי את המפקד נע לקראתי. הוא נעמד והצדיע לי. "עבודה טובה, אחותי." אמר: אבל הֵפֶרֶת פְּקוּדָה. "הוסיף וסימן למי שעמד לידו לאזוק אותי. מכונית המשטרה הצבאית החלה בדרכה. כשמאחור החבר'ה מוחאים כפיים.

ישבתי והסתכלתי באזיקים שעל כפות ידיי, וחייכתי 'היה שווה'.

לעמוד על הראש

יצאנו מהחדר של מנהל המחלקה. אבא היה מכוונס בעצמו. התיישבנו בלובי, בפינת הקפה מול החלון הפנורמי, שרואים ממנו את העיר עד הים. העיר שאבא נולד בה ואותה כל כך אהב. הבאתי לנו קפה וחיכיתי שאמא תבוא כבר להחליף אותי. אמא באה נישקה אותי, חיבקה ונישקה את אבא, ועזרה לו לקום לחזור למיטה במחלקה. "אבא, נתראה מחר." אמרתי.

בתום הלימודים לקחתי את הילקוט והסתובבתי לכיוון היציאה, כשאני שומע את אבא אומר לאימא: "המנהל אמר שקופת חולים לא תממן הכול גם אם אני אעמוד על הראש." יצאתי מבית החולים והלכתי לכיוון הכיכר שסמוך לה נמצא סניף תנועת הנוער, שאני חברה בה. בחוץ נהיה קריר. שלפתי את הכובע החם, שקניתי במסע לפולין. כשהגעתי לכיכר, שהייתה מלאה באנשים בעלי כלבים, משפחות וילדים, בלי לחשוב הרבה הנחתי את תיק בית הספר והופ אני עומדת על הראש, כמו בשעורי היוגה כשקולו של אבי בראשי: "גם אם אני אעמוד על הראש..." הדמעות מילאו את עיניי. עברתי לישיבה וניגבתי את הדמעות. כשפקחתי את עיני, ראיתי על התיק שלי מונחים שטרות ומטבעות. אספתי את האוצר והמשכתי לסניף. כשהגעתי לחצר התנועה, החבר'ה קיבלו אותי בצחוק וכמה מהם נעמדו גם על הראש. מישהו צילם אותי בכיכר ושלח לחבר'ה. נכנסנו לצריף וישבנו על הספסלים שמסביב. המדריכה נכנסה וכולם השתקו. "עדי!" היא קראה לי ומיד שאלה: "מה קרה?" גם היא קיבלה תמונה. מתייפחת התחלתי לספר, שאבא שלי חלה בסרטן בראש. הניתוח היחיד שאולי

יעזור עושים רק במרכז רפואי בבוסטון, וקופת חולים לא תשלם הכול, אפילו אם נעמוד על הראש. החבר'ה קמו ורצו אליי. חיבקו אותי וביקשו סליחה. "כולם לשבת." אמרה המדריכה: "למי יש רעיון איך נעזור?" ירון שבדרך כלל היה ראשון למעשי הקונדס אמר: "נתחלק לקבוצות, נעמוד בצמתים על הראש, ובראשונה נעלה את המודעות למקרה של אבא של עדי." כך היה. למותרת בסיום הלימודים יצאו החבר'ה לעמוד על הראש בצמתים החשובים. כשבאתי אל אבא לבית החולים בתום הלימודים כל הזמן צפצף הסלולרי שלי, והגיעו תמונות של החבר'ה בצמתים כשהם עומדים על הראש. הראיתי אותן לאבא שצחק כפי שמזמן כבר לא צחק.

מפגש על המזח "אהבה או חלום"

היא התקרבה על המזח החשוך, נצנוץ סיגריה משך אותה לשם. הוא עמד על המזח, נשען על העמוד. בפיו הסיגריה, ומבטו שלוח אל הים האפל.

הוא חש בדמותה הקרבה והפנה אליה את ראשו. הסיגריה שבפיו והאפר המתארך גרם לה לפרץ של צחוק. האפר נפל על החולצה. הוא עדיין לא הוציא את הסיגריה מהפה אבל כשהתקרבה ראתה שהוא מחייך בחצי פה. היא הושיטה את ידה ולקחה את קופסת הסיגריה והמצית מכיס חולצתו והציתה לה אחת. ניסתה כמוהו לא לגעת בה, אך שאיפה חזקה מדי גרמה לה להשתנק ולהשתעל. שיעול שהבריח זוג ברווזים, שנח בפניה. היא שוב פרצה בצחוק, והפעם הבחור הצטרף אליה.

"אני עדי ומי אתה? ומה אתה עושה על הבלקון שלי לבדך באמצע הלילה הזה?"

"מי אני, לא חשוב." הוא ענה בקול מעט מחוספס. "ומה עושה צעירה שכמוך כאן לבד, ולמה? הבלקון הזה שלך?"

הושיטה לו יד והובילה אותו אחריה אל קבוצת עצים. "מעבר למזח בין שיחים סבוכים ובתוכם אוהל קטן "אוהל סירים" כמו שנקרה בצבא. שמיכות, ענפים, חבלים מגולגלים על אבן קטנה לקשירה, כמו בתנועת הנוער." אמרה כשראתה את מבטו התמוה. סימנה לו לשבת על גזר עץ שמונח היה בצד, וניגשה להכין קפה בפניג'אן קטן שנמצא מונח על אבנים. הבעירה אש וריח קפה עם הל התפשט באוויר.

הם ישבו ולגמו את הקפה מכוסות נייר. התבוננו אחד בשני ועדיין לא נאמרה ביניהם מילה.

הם המשיכו לשבת כך בשתיקה. האש במדורת הקפה הקטנה דעכה. מרחוק אפשר היה לשמוע קולן של מכוניות בודדות, החולפות על הגשר.

זוג אווזי בר חלפו ממזרח למערב בצווחה. הוא הצית סיגריה והושיט לה את הקופסה. היא סירבה. קמה ממקומה הקימה אותו זרקה את הסיגריה שבפיו לגחלים שבמדורה, חפנה את פניו בשתי ידיה ואמרה: "אני רוצה לעשות איתך אהבה." לרגע קפא במקומו, ואז נצמד אליה בגוף רוטט. היא הובילה אותו אל האוהל.

צווחת האווזים החוזרים העירה אותה. המזרן הבלוי שלידה היה ריק. ליד הכרית המאולתרת מונחת הייתה סיכה מחייל שהיא לא זיהתה. פיסה מקופסת סיגריות הייתה מונחת מתחתיה ועליה חרוטה המילה: "תודה"

דליילה

ישבתי על מקום בולט בסלע מתבוננת סביבי. זה היה מצב שבשגרה. הרמקול הרעים במילות אזהרה. הורמו הדגלים המבשרים על בואם של גלים גבוהים, ויש מצב גבוהים מהרגיל. מצפון החלו החבר'ה עם הגלשנים לשחות כדי לקבל את פני הגלים. ההתרגשות רבה. ברכס ממול קבוצת צלמים, אשר חלק מהם נמצאו במקום ימים עד שבועות ציפו לכזאת הזדמנות אדירה. מצלמות עם טלסקופים ועדשות מקרבות עם פילטרים משוכללים הוצבו על חצובות חזקות ויציבות. מצחיות הכובעים סובבו לאחור, והגוף נדרך עוקב אחרי הגולשים בדרכם אל הגל הבא.

חלפו מספר רגעים שתי סירות עברו ואספו את שולי הצדפות וילדיהם המשחקים ומחכים להם בחוף. הילדים הועברו מעבר לאזור הסכנה. תופעת הגלים הגבוהים במיוחד קוראת אחת לעונה או לשתי עונות וההתרגשות העצומה מורגשת באוויר.

קולות הציפורים הממריאות מהקינים שבסלעים הן המבשרות הראשונות שהנה זה בא. רעש הגל כמו אשד בנהר, בהתקרבו אליו הולך וגובר. אני מרגישה את הסלע כאילו נע מתחתיי. מסובבת את גופי כדי לקחת את מצלמת הכיס שלי ולא מאמינה למראה עיניי.

היא עמדה שם בשקט כמו תמיד. האצבע בפה. דליילה, בתו בת השש של חליס הדייג. אנשי הסירות מיהרו לאסוף את הילדים ואותה שכחו מאחור, "דליילה" אני צועקת וקולי נבלע ברעש העצום המתגבר, אני מתחילה לפתוח את הקשר של חבל הטיפוס ותוך כדי חושבת לעצמי,

לא אספיק אין זמן אין זמן, אך לרגע איני מהססת לפחות להגיע אליה, אל היצור התמים הזה, לחבק את זאת, שלא יודעת בכלל בפני איזו סכנה היא עומדת. קולות הגלים הקרבים מעפילים על הכול. אני גולשת לכיוונה עוד רגע ואתפוש אותה בידיי, ואחבק אותה. הנה אני על החול לידה והיא מפנה את פניה אליי, ומחייכת. מושיטה את שתי ידיה אליי ואני אוחזת בה. היא נצמדת אל גופי. אני מרגישה את הלמות ליבה, ויודעת שהיא מבינה את גודל הסכנה. אני ממהרת וקושרת אותה אליי ומתחילה לטפס בחזרה. בכוחות שאינני יודעת מאיפה אספתי. הנה אני כבר קרובה לקו היציאה מאזור הסכנה, ורעש נוראי כשהגל מתנפץ אל הסלע ונהדף, והשני אחריו נד מים מרים אותנו לראש הצוק וזורק אותנו. אנחנו מתגלגלות על העשבים כשמעלינו שמים כחולים וצווחות הציפורים.

אני שוכבת על הדשא ומסתכלת עליה היא מחייכת אליי. מושיטה את ידה הקטנה ומלטפת את לחיי.

חלפו מספר שעות. ישבתי בקיוסק הדייגים. הם מספרים שלא זכור אפילו לזקנים שביניהם גל עצום וחזק שכזה. חליס מכבד את כולם במשקה על חשבוננו. מאחוריו עומדת בתו דליילה, בת השש ואצבע בפה. אומרים שהיא מעולם לא דיברה ושהיא לא מודעת לקורה סביבה.

ירושה ב'

הגעתי לעיירה הקטנה הזאת בצפון המדינה בעקבות מכתבים בהולים של משרד עורכי דין מוכר ובזו הלשון: "גברתי, היורשת הבלעדית של בית משפחת והנך מתבקשת להגיע ביום לחתימה על הניירת והעברת הבעלות על שמך. בבית מתגוררת עדיין אלמנתו של אביך ז"ל ונעשים מאמצים לפנות אותה לדיור מוגן ובהקדם."

אני יושבת כותבת ומספרת לכן ממרפסת בית הקפה הקטן הצופה אל ים, שהכחול בו כחול במיוחד. תמונה פסטוראלית של סירות דייגים ושחפים. מרגיש לי כמו בסרט. הכול התרחש כל כך מהר. לקח להם כמעט שנה לאתר אותי. ברגע שיכולתי שיניתי את שמי בזמנו. ניתקתי כל קשר עם משפחת אבי מולידי, כי אבי האמיתי היה היקום. נולדתי מחוץ לנישואים. אמי הייתה האומנת של הילדים, והרתה לאבי המשפחה. היא נשלחה מהבית כשנתגלה ההיריון. כבר מאוחר מדי כדי להסירו, אבל נתמכה כלכלית כל חייה הקצרים על ידי אבי.

מספרים שאשתו של אבי, היום אלמנתו, לא דיברה אי פעם ולו מילה על הפרשה, אבל גם חדלה לאט לאט לדבר בכלל.

כשהגעתי לעיר, דבר ראשון נסעתי אל הבית. הצגתי עצמי כעובדת סוציאלית. התקבלתי יפה על ידי המטפלת, שפתחה לי את הדלת וליוותה אותי לגינת הבית שם ישבה האלמנה. אישה קטנה מכונסת בתוך עצמה. לרגע הסתכלה לעברי ונראה היה שהיא פורצת בזעקה, אך מיד חזרו הפנים למצב של חוסר הבעה. כך נשארו עד סוף הביקור, גם כשרכנתי אליה כדי להיפרד.

שתינו לימונדה מעץ לימונים שצמח זקוף וגאה מלא לימונים יפים. "כל השכנים באים וקוטפים." סיפרה לי המטפלת כשמזגה לי כוס לימונדה. "נו, לכן הוא נראה כל כך גאה העץ." אמרתי והיא צחקה, איך אני מעניקה לעץ תכונות אנוש.

עכשיו אני בדרך לישיבה שבה יועבר הבית לרשותי ובעלת הבית אשר לה שייך הבית כל השנים תועבר לבית דיור מוגן.

קראתי למלצרית, וכשניגשה ביקשתי נייר, עט ומעטפה, אם יש.

כתבתי על הנייר מספר משפטים. הנחתי במעטפה וחתמתי אותה. ביקשתי שהמכתב יועבר מיד למקום בו חיכו לי לפגישה החשובה. שילמתי על ההזמנה ועל המשלוח. בירכתי לשלום ויצאתי למכונית החונה בחוץ. נכנסתי התיישבתי ליד ההגה, ונסעתי לכוון היציאה מהעיר, אל הכביש הראשי, והביתה לבית שלי.

במקומון העיר נכתב בסוף השבוע: "בתו של... היורשת של הבית ב.. ציוותה שהבית יעבור לרשותה רק אחרי מותה של האלמנה ביום מן הימים."

פיסות נייר

דני הסתובב בבית בחוסר מנוחה. לא בכל יום מזדמן לו לארח בבית "אישיות" כל כך חשובה והמתח שלו הלך וגאה. תוך שאני מנסה להוריד את מפלס המתח, הסתובבתי בבית, שורקת ושרה, והשתדלתי להקרין קלילות אף שגם אני נדבקתי באווירה המתוחה. השולחן היה ערוך, האוכל בתנור על חום נמוך, היין מתקרר. דני בדק, זו הפעם העשירית, את העניבה מול המראה, ואני בחליפת מכנסיים חדשה. בני הזוג עילם - עורך הדין דויד עילם, השותף הבכיר החדש שהצטרף למשרד, יחד עם אשתו צריכים להגיע, ולדני היה מאד חשוב שהערב הזה יתנהל במיטבו.

פעמון דלת הכניסה מצלצל, ודני ממהר לפתוח את הדלת. מילות נימוס נשמעות. דני לוקח מבני הזוג את המעילים ומלווה אותם לסלון. דויד גבר גבוה, גופו מעט מלא, שערו מכסיף. אני מושיטה יד ומחייכת. לחיצת היד של דויד יציבה ונעימה. אני פונה אל האישה. ידינו ועינינו נפגשות, ולרגע אנו קופאות במקום. "נאוה", היא אומרת. "נעים מאד", אני ממלמלת, "אני טל".

רעד רגעי אוחז בי למראה דמותה של נאוה. אני חייבת להתאושש מהר ולהשתלט על עצמי. לא להראות שום דבר, להיות מארחת למופת. להעביר את הערב מהר, ולאחר מכן להישאר עם עצמי. הערב נמשך. הגברים עסוקים בשיחה, אני באירוח. מפעם לפעם נאוה מצטרפת לשיחת הגברים או משבחת אותי על המטעמים שהגשתי.

כמעט חצות. סוף כל סוף הגיע הערב לסיומו, ואנחנו נפרדים. לחיצות ידיים של פרידה, מילות תודה, איחולי הצלחה, והזוג עילם פונה

לדרכו. נדמה לי שראיתי קריצה מכיוונה של נאווה. לא, אני בטח מדמיינת. קריצה? אחרי ערב כל כך מאופק מצידה? אני בטח טועה. דני מאושר. הערב הצליח. הזוג אלון, כלומר דני ואני, עשינו את הרושם הנכון.

נשיקה קלה על עורפי מוציאה אותי מהרהורי. "העיפות הורגת אותי," אני מסננת לעברו. "לך למיטה, כשאיים פה אצטרף אליך." המשכתי לסדר את המטבח, שקועה במחשבות, וכשסיימתי מזגתי לעצמי כוס יין קטנה והתיישבתי במרפסת – מתבוננת אל תוך הלילה השקט, ונזכרת... קונגרס התרופות היה אז בעיצומו. אחרי שלוש הרצאות מעניינות אך מעייפות, לקחתי פסק זמן. התיישבתי בפניה צדדית במרפסת בית המלון המהודר והתבוננתי בים. הים עושה לי תמיד טוב. הגלים האין סופיים, השחפים. נשמתי נשימה עמוקה, מוכנה לרגע ארוך של רוגע, רק אני והים.

"מתמזגת?" נשמע קול מאחוריי, "אפשר להצטרף?" שאלה כשהיא מתיישבת על הכיסא שלידי. לרגע כעסתי. כבר אי אפשר להיות קצת לבד... כנראה, שהרוגז נראה על פניי כיוון שהיא הוסיפה: "חזרי לעצמך, לא אפריע לך." וכך ישבנו שתינו, בוהות אל הים.

כעבור מספר דקות, כשחיוך מתנצל על פניי, פניתי אליה. אישה נאה כבת ארבעים. שיער קצוץ, לבוש ספורטיבי. "מצטערת אם הגבתי בגסות. התעייפתי מההרצאות ויצאתי לשאוף קצת אנרגיה מהים. קוראים לי טל, ואני אחות שנשלחה לקונגרס התרופות ליום עיון." היא הושיטה לי את ידה ואמרה: "נאווה, ספקית תרופות. גם אני עייפתי ועכשיו, אני מתה מרעב."

”גם אני, עניתי, כשאני נזכרת שלא אכלתי מהבוקר, ”אבל לא מתחשק לי לאכול במלון. אולי יש מקום קטן על החוף?” הצעתי. ”יופי, בואי, אמרה, ”אני מכירה מקום מתאים.”

שמש חמימה, רוח נעימה. ירדנו במדרגות המסותתות בסלע בכיף ובקלילות, ולא עצרנו עד שהגענו לחול הרך והחם. כמו בפקודה חלצנו נעליים, קיפלנו את המכנסיים ומיהרנו בריצה לטבול את רגלינו במים. גל חצוף היכה בנו, הרטיב את בגדינו ושלח אותנו בצחוק מתגלגל הלאה לאורך החוף - רצות ושוכחות מהתפקיד, מהגיל ומהמחויבות שהשארנו מאחור. רק חוף ים, מים ותחושת חופש.

נכנסנו לבית הקפה, מלאות בחול, מתנשפות ומזיעות, והתיישבנו ליד שולחן מתחת לסככה. הזמנו בירה קרה, חומס עם טחינה ופיתות לניגוב. ”מקום מקסים, אמרה נאווה, כשסיימה את כוס הבירה הראשונה, ”מזכיר לי מקום דומה ביוון. היית ביוון?” שאלה. ”לא, עניתי, ”אבל אשמח להיות, אם יש שם מקומות שכאלה.”

נאווה המשיכה לספר לי על החוף המשגע ביוון בו שהתה עם חברה. הדרך שבה היא סיפרה וכושר התיאור שלה יחד עם כוס הבירה ששתיתי, גרמו לי לעצום את עיניי ולדמיין את עצמי אי שם רחוק על חוף ים, שהוא רק שלי.

”לאן נעלמת?” צחקה נאווה, ”לפחות קחי אותי איתך.” היא הושיטה את ידה, ופרעה בחביבות את שְעָרֵי. ”איתך, רק איתך, עניתי, כשאני פוזלת אל השעון שעל ידה, ”צריך לחזור, הוספתי. קמנו ממקומנו באי רצון, שילמנו והתחלנו חוזרות לבית המלון. ”אל תתעצבי, אמרה נאווה, ”אחרי ארוחת הערב אקח אותך שוב לחוף, אבל לא אומר לך לאן, זאת תהיה הפתעה.”

ארוחת הערב הסתיימה, הבנות מבית החולים החלו מתארגנות לבילוי משותף. בקצה החדר ראיתי את נאווה, מאותתת לי בשפת הסימנים, שאחכה בלובי בעשר ושקח עמי סוודר. הנהנתי בראשי בחיוב וחזרתי להקשיב לחברותי בלי הרבה עניין. את אי הצטרפותי אליהן תירצתי בכאב ראש נוראי ופרשתי לחדרי.

בשעה עשר בדיוק ירדתי ללובי. כשראתה אותי נאווה, סימנה לי לבוא אחריה. יצאנו מהדלת האחורית למגרש החניה. נאווה ניגשה לאופנוע אדום וגדול. הרימה את מכסה הארגז והוציאה שתי קסדות. היא הושיטה לי אחת, "פוחדת?" שאלה בחיך. "לא, אמרתי, "רק קצת מופתעת." עלינו על האופנוע, וברגע שאחזתי בה בחוזקה, היא זינקה לדרך לכיוון חוף הים. כעבור מספר דקות, כשהרגשתי את השליטה שלה בכלי, נרגעתי והתחלתי ליהנות. המהירות, הכוח והביטחון של נאווה הסבו לי תחושת עונג. איזה כיף, מלמלתי לעצמי.

נסענו על כביש החוף עד שהגענו למזח שאליו היו קשורות סירות דייגים ושתי סירות מגורים קטנות, שלאחת מהן ניגשנו. "תעלי," אמרה נאווה, תוך שהיא מייצבת את הגשר המתנדנד. עליתי לסירה, "ומה הדבר הבא?" שאלתי בחיך, "מטוס?" נאווה סימנה לי שאשב על הספסל וניגשה אל ההגה, היא הפעילה את המנוע והחלה לנווט את הסירה אל הים. הים היה שקט. אורות החוף הלכו והתרחקו עד שנעלמו, ונשארנו רק שתינו עם הים הגדול, השקט והחושך.

קמתי מהספסל ונעמדתי לידה. היא הסתכלה עליי וחייכה. "בואי, נהגי בסירה." אחזתי בהגה בשתי ידיי. נאווה רכנה לתיבה שהייתה קשורה בצד, הוציאה בקבוק יין ושתי כוסות, מזגה לתוכן את היין והגישה לי אחת מהן. "לחיים!" אמרתי ושתיתי. "לחיים!" לחשה נאווה ורוקנה

את היין. "היי, צעקתי, "שלא תשתכרי. אני לא אדע את הדרך חזרה." נאווה דוממה את המנוע. "אין דרך חזרה. כאן אנחנו נשארות." לגמתי שוב מהיין ומלמלתי, "הלוואי!"

תנודות הסירה והיין ששתיתי, גרמו לי לתחושה חמימה ונהדרת. נאווה פתחה את הדלת המובילה לפינת המגורים. הושיטה לי יד, והכניסה אותי לקיטון קטן ונקי שהכיל מיטה, פינת בישול ולצדד מקום לשירותים ומקלחת. "אפשר ממש לחיות ככה," אמרתי. "כן, ככה חייתי ביוון," אמרה. "חיינו... מלמלה ולא יספה.

סחרחורת קלה גרמה לי להתיישב על המיטה. "מסוחררת?" שאלה, "בואי, תשכבי," אמרה והניחה כרית מתחת לראשי. כנראה, שנרדמתי. כשהתעוררתי, הרגשתי את גופה של נאווה לידי. הים החל לסעור מעט והגלים נדנדו את הסירה. נאווה הבחינה שהתעוררתי וליטפה בעדינות את לחיי, ראשי וגבי. "נעים?" שאלה. עניתי בהן חרישי ונצמדתי אל גופה. רטט קל חלף בי, כשידיה חיבקו אותי. הרמתי את ראשי ונישקתי ברכות את פיה.

הסירה נחבטה קלות במזח. נאווה הורידה את הגשר וקשרה אותו לעמוד. ירדנו מהסירה. הבוקר כבר החל להאיר. הלכנו על המזח בדממה, עלינו על האופנוע וחזרנו למלון. "ניפגש בארוחת הבוקר," אמרה נאווה ופנתה לחדרה.

ירדתי לחדר האוכל כשאני מנסה להסתיר את החיוך הנסוך על פניי. אינני זוכרת מתי הייתי כל כך מאושרת. יצאתי אל המרפסת והסתכלתי על הפינה שבה נפגשנו. הפניתי את מבטי אל הים - שם זה קרה. תחושת חום נעימה התפשטה בגופי.

נאווה לא ירדה לארוחת הבוקר. כשלא ירדה גם לארוחת הצהריים, צלצלתי לחדרה וכשלא ענתה ניגשתי לפקיד הקבלה, אשר ענה לשאלתי כי היא עזבה בבוקר. מיהרתי לחניה. האופנוע הגדול והאדום לא נראה. איבדתי עניין בכנס והקדמתי לחזור הביתה.

“את חולה?” שאל אותי דני, כשראה אותי מסתובבת מעורפלת בבית. “כן,” עניתי חלושות. לא יכולתי להסביר לעצמי אחרת את התחושה שאחזה בי כשהבנתי שנאווה הסתלקה. את חייבת לצאת מזה, אמרתי לעצמי יום אחר יום, כשהרגשתי את הדכדוך משתלט עליי, את חייבת לשכוח את הלילה ההוא ולהמשיך הלאה. אבל איך ממשיכים אחרי חוויה נהדרת שכזאת? רגשות הגעגועים הפכו לכעס. היא העלתה אותי למרומים, ואחר כך השאירה אותי לבד לנחות ולהתרסק. שש שנים... מלמלתי אל כוס היין שהתרוקנה. שש שנים עם סימן שאלה גדול.

למוחרת, כשירדתי למשמרת לילה, בצבצה מעטפה מתיבת הדואר. ‘לטל, מנאווה’ היו האותיות המודפסות עליה. הנחתי את המעטפה בתיק העבודה, ומיהרתי לבית החולים. המשמרת הייתה עמוסה כרגיל. בסביבות השעה שלוש חדר המיון נרגע מעט. ניגשתי לתיק העבודה שלי והוצאתי את המעטפה. ‘לטל, מנאווה’ קראתי שוב, ‘לטל, מנאווה’. כעת...באיחור של שש שנים.

בבוקר, במקום לנסוע הביתה, נסעתי לים. הוצאתי את המעטפה מהתיק ועליתי על המזח. צעדתי לאטי, מתענגת מריח הים המוכר והאהוב, על רחש הגלים הממתיקים סוד ועל צווחות השחפים. הסתכלתי על המעטפה שהחזקתי בידי. לקחתי נשימה עמוקה וקרעתי אותה לגזרים. הנפתי את ידי מעלה אל הרוח... וכך נשארתי לעמוד

עוד רגע קט, מתבוננת בפיסות הנייר הקטנות הנישאות על הגלים
ומתנפצות, יחד אתם, אל המזח.

מתוך "במעגלי אור" עמ' 94-91. "בת אור", הוצאה לאור 2015, עורכת, יהודית
מליק שירן

חברתי אלונה

חברתי אלונה הייתה תמיד בולטת בנראות שלה, מאז בית הספר היא הייתה הדמות הדומיננטית בכיתה ובחברת הנוער, וכשהלכנו לצבא היא הייתה זאת שטיפסה במעלה תפקידי הקצונה עד, עד לאותה המלחמה... אלונה אהבה לנסוע באוטובוס לעבודה ובחזרה, היא תמיד אמרה שהאוטובוס הוא "אי של אנושיות שפויה" עד כדי כך הייתה מחוברת לתפיסה שלה, שדבר ראשון כשהיינו נפגשות היא הייתה פותחת בסיפור האפיזודה האחרונה.

בחמישי האחרון כשהאוטובוס מתקדם בכביש העמוס כלי רכב נשמעו שתי נשים עומדות ומדברות. בכוונה הן הרימו את קולן, כדי שכל הנוסעים ישמעו. אחת אמרה: "הבלונדינית הזאת יושבת לה כמו מלכה, לא אכפת לה שנשים מבוגרות מימנה עומדות." והשנייה ענתה: "הנוער של היום לא מה שהיה והצעירים בימינו חסרי כל כבוד לדור שהיה, שבנה להם את המדינה." מילים כמו אגואיזם, אנוכיות, זלזול הן זרקו חופשי לחלל, כשהן מכוונות את דבריהן לאלונה, שישבה בלי להגיב במקומה. האוטובוס התקרב לתחנה, זו שאלונה יורדת בה. הנהג עצר בתחנה. פתח את הדלת האמצעית. הוריד את הרמפה. מטפל זר עלה לאוטובוס. עזר לאלונה לעבור לכיסא הגלגלים, שהביא איתו והוריד אותה מהאוטובוס. הנהג שמכיר אותה, סיפר לה ביום ראשון, כשהעלה אותה המטפל לאוטובוס בדרך לעוד יום עבודה, שכל הנסיעה אחר כך הייתה דממה, ואיש לא העז לשבת בכיסא שהתפנה.

המטפחת של אבא

אבא נפטר. מיד כשחזרנו מבית הקברות, נכנסתי אל חדרו בבית האבות והתיישבתי בלאות על המיטה. "צריך לאסוף את החפצים, מחר נכנס דייר חדש", אמרה אם הבית, "אולי תשאירו לו כמה דברים?" הציעה. "אקח רק את חפציו האישיים", עניתי בקצרה, "השאר יכול להישאר. אבא היה שמח לדעת שהדברים יועילו למישהו אחר."

פתחתי את המגירה העליונה בשידה. בפינה הייתה מונחת ממחטת אף של גבר. מטפחת ישנה ומרוטה, בת לפחות 80 שנה... ובתוכה... כעת, הדמעות שניסיתי לעצור עד כה נשטפו החוצה בפרץ.

כשהייתי ילדה, נהגתי לפשפש בסקרנות במגירות של אימא ואבא. אצל אימא תמיד מצאתי אוצרות מעניינים: אודמים, כפתורים, סיכות, מסרקים... במגירה של אבא הייתה מונחת רק מטפחת אף ישנה, מהודקת בקשר. במשך שנים הייתי מתגנבת אל החדר, פותחת בשקט, בשקט את המגירה, יושבת מולה ומתבוננת בה.

מעולם לא דיברו על כך. קשר השתיקה של המטפחת נמשך לאורך השנים, אבל אני ידעתי מה משמעות המטפחת ומה שהיא שומרת בתוכה. עכשיו אבא איננו, רק היא נותרה. טמונה מיותמת ובודדה בתוך מגירה.

הושטתי את ידי, אחזתי במטפחת ומוללתי אותה בעדינות בין אצבעותיי. הבד כמעט התפורר בידי. פתחתי את הקשרים בזהירות רבה והוצאתי ממנה את השן. שן חלב של ילד בן שש, השן הראשונה של אבא, שמורה בתוך המטפחת של אביו.

כשנפלה לי השן הראשונה, נרעשתי מאוד. אבא ליטף את ראשי וצחק. אחר כך סיפר לי שהשן הראשונה שלו נפלה בדיוק לפני המלחמה, בזמן שאכל עם אביו גלידה. אביו שמר את השן בממחטה שלו, והבטיח שאחרי המלחמה הם ילכו וימירו אותה במתנה.

כעבור מספר ימים פלשו הנאצים לפולין, והם הועברו לגטו. אביו נעלם כבר בהתחלה, האם לא שרדה את אושוויץ. רק אבא נשאר עם שן החלב הראשונה.

*

קולות צעדים העירו אותי לפנות בוקר. עוד בוקר קר. שכבתי מכורבל על המזרן, צמוד לאימא. השכנים, בעלי המכולת מהעיר, שכבו על המזרן בקצה השני של החדר יחד עם שני ילדיהם המכורבלים בבגדיהם ובמעיליהם. קולות הצעדים נשמעו יותר ויותר ברור. אליהם הצטרפו קולות הכלבים וצעקות השומרים, "שָׁגֵל, שָׁגֵל". קמתי בשקט וניגשתי בצעדים חרישיים אל החלון הקטן שפנה אל השער והחומה. חנו שם משאיות ועליהן הועמסו אנשים. בקושי הצלחתי לראות באור העמום של הבוקר, אבל כבר ידעתי מה קורה שם. לפני שבוע הסתכלתי על אבא עולה לאחת המשאיות. אימא חיבקה אותי ואמרה שהוא נוסע לעבודה חדשה.

כשהסתובבתי חזרה לתוך החדר, ראיתי את אימא מתכוננת בי במבט מבוהל. השכנים החבוקים זה לזה נצמדו אל הקיר. קולות הלמות מגפיים נשמעו בחוץ, נביחות כלבים, יריית רובה, צעקה, דממה. נקישות נשמעו על הדלת "ראוס, ראוס ג'ודן." קפאנו במקומותינו. "אנחנו לא ברשימה," לחש השכן בקול רועד לאימא, "אנחנו לא..." הדלת נפתחה בבעיטה, "ראוס!"

יצאנו בריצה, נגררים בתוך גל של אנשים מייבכים. אימא לחצה את ידי בחוזקה. הובלנו למשאית שעליה היו רק נשים וילדים. אימא הועלתה עליה בדחיפה. היא הושיטה לי את ידה לעלות, לפתע נזכרתי... "רגע, רגע, אני תיכף חוזר," צעקתי לאימא. רצתי מהר לכיוון הבית, מפלס דרך בין נחיל האנשים. המטפחת... המטפחת... עליתי במהירות במדרגות ונכנסתי מבעד לדלת הפרוצה. רצתי למקום המסתור שבו טמנתי אותה. הושטתי את ידי לתוך החריץ הקטן שבקיר. היא הייתה תקועה בזיז של אבן, ניסיתי למשכה ולחלצה באצבעותיי. מבחוץ שמעתי את רעש מנועי המשאיות מתגבר. אני חייב לחזור לאימא, אבל המטפחת... המטפחת... הרי אבא יחזור אחרי המלחמה ונלך להמיר את השן במתנה... הצלחתי! הנה היא בידי. חזרתי בריצה אל הרחוב, אל המשאית, אל אימא, אל פניה שמחכות באימה ובדאגה. רק דממה ברחוב, והרחבה ליד השער ריקה. החזרתי את שן החלב לתוך המטפחת והידקתי את הקשר.

מתוך כתב העת בגלל, גיליון 14, 2015 עריכה: ציפי הראל

סיפורה של ילדה

כשירדנו מקרון הרכבת הסתדרנו בשורה. הכלבים נבחו עלינו בחמה מנסים להשתחרר מרצועות הפלדה. נצמדתי לאמא. הייתי עייפה רציתי להגיע כבר למחנה העבודה. אוליי נקבל כוס חלב ופרוסת עוגה. אוציא את הבובה מהמזוודה. איישר את שמלת הכלה שלה שבטח נורא התקמטה. עמדתי ליד אמא כשאישי במדים עבר אחד אחד' ובמי שנגע במקל הלך לצד האחר. מדי פעם נשמעה צעקה אמאאאאא ואחריה דממה. תיכף ניכנס לחדר משלנו, אושיב לידי את בובתי הכלה, אסדר לה הינומה. נשתה כוס חלב ואולי גם פרוסת עוגה. צל עשן גדול כיסה את עין השמש. חיבקתי את רגלה הרועדת של אמא ושאלתי: "אמא, למה השמש הסתתרה?!"

